

КОМУНАЛЬНИЙ БАНК ЯК ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

© 2015 ЧЕРЕП А. В., ОСИПЕНКО С. О.

УДК 336.712

Череп А. В., Осипенко С. О. Комунальний банк як інвестиційна складова соціально-економічного розвитку територіальних громад

Мета даної статті полягає в обґрунтуванні доцільності заснування комунального банку та визначенні організаційно-функціональних засад його діяльності в умовах децентралізації влади в Україні. Визначено, що в Україні є досвід участі місцевих органів самоврядування та комунальних підприємств у формуванні капіталу банківських установ, проте, враховуючи напрацювання вітчизняних науковців, вважати такі установи комунальними банками не можна. Зважаючи на законодавчі зміни в напрямі посилення фінансової децентралізації, запропоновано організаційно-функціональні засади діяльності комунального банку. Обґрунтовано доцільність участі органів місцевого самоврядування та комунальних підприємств у формуванні статутного капіталу комунального банку в обсязі 50%. Визначено наявність значного потенціалу місцевих органів самоврядування, а також комунальних підприємств, установ та організацій у формуванні залучених коштів комунального банку. Запропоновано пріоритетні напрями діяльності комунального банку.

Ключові слова: комунальний банк, фінансова децентралізація, органи місцевого самоврядування, комунальні підприємства, адміністративно-територіальна реформа.

Рис.: 1. **Бібл.:** 10.

Череп Алла Василівна – доктор економічних наук, професор, декан економічного факультету Запорізького національного університету (вул. Жуковського, 66, Запоріжжя, 69600, Україна)

E-mail: cherep.av.znu@gmail.com

Осипенко Світлана Олександрівна – асистент, кафедра фінансів та кредиту, Таврійський державний агротехнологічний університет (пр. Богдана Хмельницького, 18, Мелітополь, Запорізька обл., 72315, Україна)

E-mail: sa_gutarina@mail.ru

УДК 336.712

UDC 336.712

Череп А. В., Осипенко С. А. Коммунальный банк как инвестиционная составляющая социально-экономического развития территориальных общин

Цель данной статьи заключается в обосновании целесообразности создания коммунального банка и определении организационно-функциональных основ его деятельности в условиях децентрализации власти в Украине. Определено, что в Украине есть опыт участия местных органов самоуправления и коммунальных предприятий в формировании капитала банковских учреждений, однако, учитывая наработки отечественных ученых, считать такие учреждения коммунальными банками не представляется возможным. Принимая во внимание изменения законодательной базы в направлении усиления финансовой децентрализации, предложены организационно-функциональные основы деятельности коммунального банка. Обоснована целесообразность участия органов местного самоуправления и коммунальных предприятий в формировании уставного капитала коммунального банка в объеме 50%. Определено наличие значительного потенциала у местных органов самоуправления, а также коммунальных предприятий, учреждений и организаций в формировании привлеченных средств коммунального банка. Предложены приоритетные направления деятельности коммунального банка.

Ключевые слова: коммунальный банк, финансовая децентрализация, органы местного самоуправления, коммунальные предприятия, административно-территориальная реформа.

Рис.: 1. **Библ.:** 10.

Череп Алла Васильевна – доктор экономических наук, профессор, декан экономического факультета Запорожского национального университета (ул. Жуковского, 66, Запорожье, 69600, Украина)

E-mail: cherep.av.znu@gmail.com

Осипенко Светлана Александровна – ассистент, кафедра финансов и кредита, Таврический государственный агротехнологический университет (пр. Богдана Хмельницкого, 18, Мелитополь, Запорожская обл., 72315, Украина)

E-mail: sa_gutarina@mail.ru

Cherep A. V., Osypenko S. O. Communal Bank as an Investment Component of the Socio-Economic Development of Territorial Communities

The article is concerned with substantiation of feasibility of establishing a communal bank, and determination of organizational-functional framework of its activities in the context of power decentralization in Ukraine. It has been determined that in Ukraine has been experience of participating in the formation of capital of banking institutions by the local self-governing authorities along with utility enterprises, nevertheless, given the best practices of domestic scientists, considering such institutions as communal banks is not realistic. Taking into account the changes in the legislative framework to strengthen financial decentralization, the article proposes the organizational-functional framework for a communal bank. The expediency of participation by local self-governing authorities together with utility enterprises in the formation of the equity capital of communal bank in the amount of 50% has been substantiated. Presence of a large potential of local self-governing authorities as well as utility enterprises, institutions and organizations in the formation of attracted funds of communal bank has been determined. Some priority directions of activity of communal bank have been suggested.

Key words: communal bank, financial decentralization, local self-governing authorities, utility enterprises, administrative-territorial reform.

Pic.: 1. **Bibl.:** 10.

Cherep Alla V. – Doctor of Science (Economics), Professor, Dean of the Faculty of Economics, Zaporizhzhya National University (vul. Zhukovskogo, 66, Zaporizhzhya, 69600, Ukraine)

E-mail: cherep.av.znu@gmail.com

Osypenko Svitlana O. – Assistant, Department of Finance and Credit, Tavria State Agrotechnological University (pr. Bohdana Khmelnytskoho, 18, Melitopol, Zaporizka obl., 72315, Ukraine)

E-mail: sa_gutarina@mail.ru

З поглибленням процесів фінансової децентралізації та посиленням вимог громадськості до фінансової ефективності публічного сектора перед органами місцевого самоврядування постає завдання збільшувати обсяг та підвищувати якість надання громадських послуг за умов зменшення фінансової підтримки від центрального уряду.

Надання членам територіальних громад високоякісних громадських послуг потребує істотного розширення фінансових повноважень місцевих органів самоврядування на основі розбудови повноцінної системи місцевих фінансів. На сьогоднішній день місцеві фінанси в Україні зведено практично до однієї структурної складової – місцевих бюджетів, що значно послаблює рівень фінансового забезпечення місцевих органів влади.

Постійна нестача фінансових ресурсів не дозволяє органам місцевого самоврядування здійснювати інвестиції в місцеву інфраструктуру, оновлювати основні фонди комунальних підприємств, установ та організацій, що, відповідно, не може забезпечувати регіональний розвиток. У даних умовах місцеві органи самоврядування змушені шукати альтернативні, недорогі за своєю суттю та з мінімальним ступенем ризику, довготермінові джерела формування фінансових ресурсів. Залучити зазначені фінансові ресурси є можливим у результаті використання такого місцевого інституту, як комунальний кредит.

В умовах реалізації політики фінансової децентралізації влади розвиток інституту комунального кредиту та помірне зростання частки позикових коштів у структурі доходів місцевих бюджетів свідчатиме про посилення фінансової незалежності місцевих органів самоврядування.

Проте використання місцевими органами самоврядування муніципальних запозичень, як одного з альтернативних джерел формування фінансових ресурсів, в Україні є фрагментарним і носить епізодичний характер.

Одним із кроків у напрямі посилення значення інституту комунального кредиту в структурі місцевих фінансів та розширення доступу місцевих органів самоврядування до кредитних ресурсів є створення спеціалізованої фінансової установи – *комунального банку*.

Питання відносно організації та функціонування комунального банку порушувалися в працях вітчизняних науковців. Так, Буцькою О. Ю. і Тимошенко О. В. [1] обґрунтовано доцільність створення та функціонування комунального (муніципального) банку, а також запропоновано набір критеріїв, що характеризують його особливості. Сторонянська І. З. [7] і Карпинець В. Й. [7; 8] визначили основні функції комунального банку та особливості активних та пасивних операцій. Проте, враховуючи законодавчі зміни, що спрямовані на посилення рівня фінансової децентралізації, виникає необхідність у визначенні організаційно-функціональних засад діяльності комунального банку в Україні як основи посилення інвестиційного розвитку територіальних громад.

Метою статті є обґрунтування необхідності створення комунального банку та визначення організаційно-функціональних засад його діяльності в умовах посилення децентралізації влади в Україні.

Згідно із Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування можуть створювати комунальні банки та інші фінансово-кредитні установи [5].

Як зазначають вітчизняні науковці, комунальний банк – це юридична особа, яка має право здійснювати банківську діяльність і контролюється органами місцевого самоврядування з метою ефективного використання і контролю коштів, які спрямовуються на соціальну інфраструктуру міста [3, с. 98].

Проте в нормах чинного законодавства відсутнє визначення категорії «комунальний банк». До того ж, у Законі України «Про банки і банківську діяльність» [4] не визначено особливостей організації комунального банку, відповідно, банківські установи, засновниками яких є органи місцевого самоврядування або комунальні підприємства, можуть створюватись у формі публічного акціонерного товариства або кооперативного банку.

Вітчизняними науковцями виділяється ряд характерних ознак, що дозволяють визначити особливості організації комунального банку, а саме:

- ✦ формування статутного капіталу за участі фінансових ресурсів муніципалітетів, муніципальних підприємств та інших суб'єктів місцевої економіки;
- ✦ виконання муніципальними органами ролі гарантів по зобов'язаннях муніципальних банків, оскільки фінансові ризики останніх страхуються стійкими та високодохідними активами – муніципальною нерухомістю й земельними ділянками в межах міста;
- ✦ здійснення діяльності, яка як правило, орієнтована на пріоритетні напрями розвитку муніципалітетів, за ініціативою яких вони були створені;
- ✦ обмеження функціонування муніципальних банків одним регіоном з метою ефективного використання фінансових ресурсів для фінансування потреб місцевого значення [1, с. 44–45].

Тобто, *комунальний банк* – це спеціалізована фінансово-кредитна установа, яка є комунальною власністю та діяльність якої спрямована не тільки на максимізацію прибутку, а й на зміцнення фінансових основ органів місцевого самоврядування.

Визначаючи певні особливості в організації та функціонуванні комунального банку, слід зазначити, що в Україні існує досвід участі місцевих органів самоврядування та комунальних підприємств в організації та діяльності банківських установ. Так, у 1993 р. було засновано банківську установу «Укркомунбанк», одним із акціонерів якого виступила обласна державна адміністрація Луганської області та міська адміністрація м. Луганськ.

ПАТ «Укркомунбанк» пропонував достатньо широкий спектр послуг і банківських продуктів. За час функціонування його клієнтами стали понад 8000 підприємств, серед них – найбільші компанії м. Луганськ та Луганської області та 75 000 клієнтів фізичних осіб [9].

ПАТ «Укркомунбанк» був надійним партнером м. Луганськ та Луганської області в реалізації найважли-

віших програм соціального та економічного розвитку. Проте, у результаті загострення політичної та економічної кризи, ПАТ «Укркомунбанк» було ліквідовано [9].

Також у 1993 р. розпочав свою діяльність банк «Хрещатик». Серед його засновників слід виділити департамент фінансів виконавчого органу Київської міської ради та комунальні підприємства м. Києва, яким у загальній сукупності належить понад 25% статутного капіталу банку. Проте стратегічною метою ПАТ «КБ «Хрещатик» є постійне розширення банківського бізнесу з метою посісти лідируючі позиції на основі гнучкої та адекватної до мінливого ринкового середовища системи управління банком. ПАТ «КБ «Хрещатик» має розгалужену мережу відділень у кожній області України [10].

Діяльність даних банків лише частково відповідає окресленим вище умовам організації та функціонування комунального банку, тому охарактеризувати зазначені банки як комунальні неможливо.

Ураховуючи підходи вітчизняних науковців [1; 3; 7; 8] щодо визначення особливостей організації комунального банку та змін в чинному законодавстві віднос-

но посилення фінансової децентралізації, вважаємо, що основним орієнтиром в діяльності комунального банку повинно бути, поряд з отриманням прибутку та збільшенням вартості капіталу банку, зміцнення фінансових основ місцевих органів самоврядування, фінансування розвитку об'єктів інфраструктури адміністративно-територіальних одиниць регіону.

Завдання, що постають перед комунальним банком, визначають певні особливості механізму формування та використання капіталу комунального банку (рис. 1).

Комунальні банки можуть здійснювати будь-який перелік активних і пасивних операцій з урахуванням потреб основних своїх клієнтів: комунальних підприємств, органів місцевого самоврядування, інших представників територіальної громади [3, с. 83].

Ресурсна база комунального банку повинна формуватися за рахунок таких основних джерел, як: власні, залучені та позикові кошти.

Організація банківської установи вимагає значних капіталовкладень, адже згідно з чинним законодавством

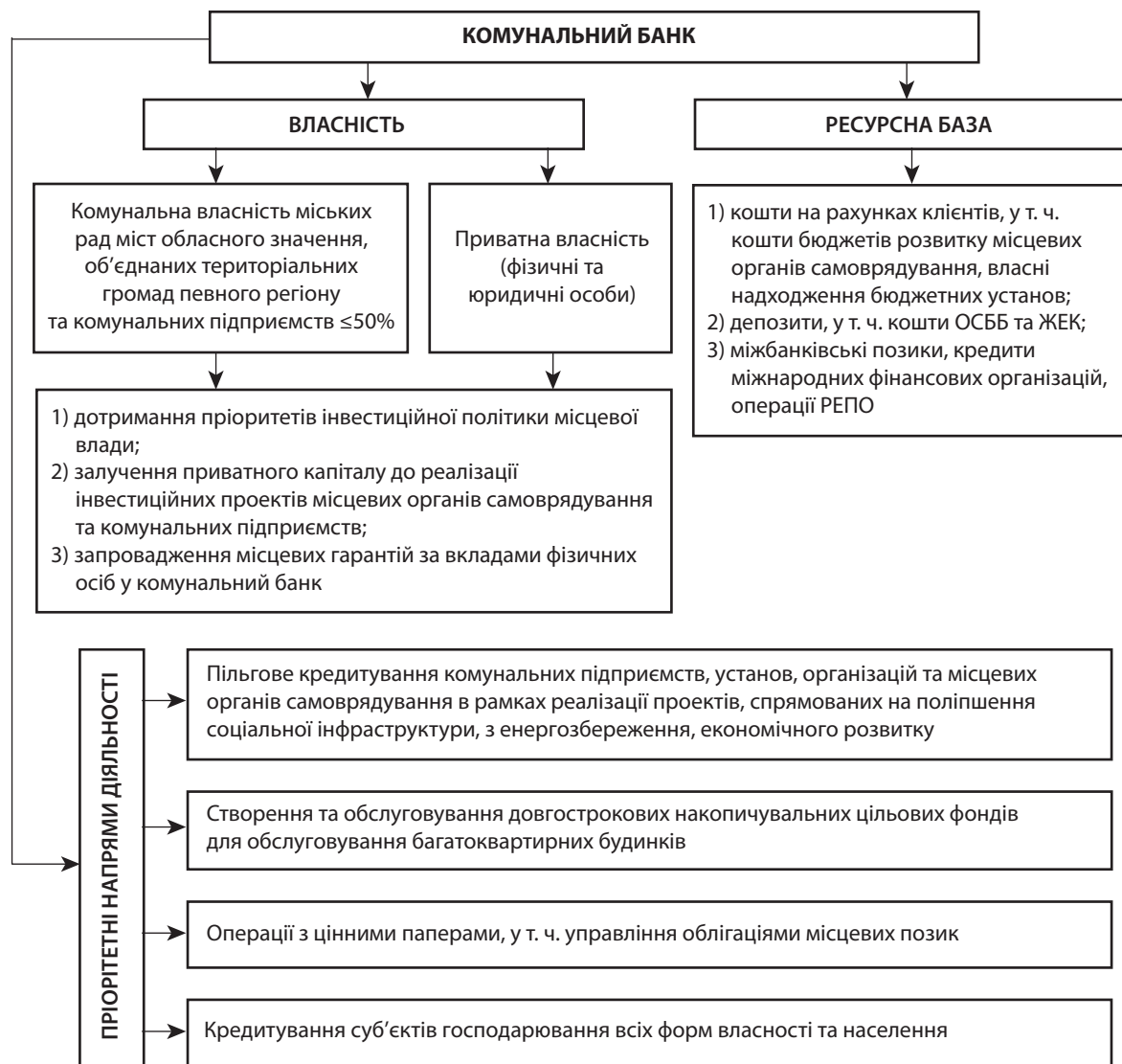

Рис. 1. Організаційно-функціональні засади діяльності комунального банку

Джерело: запропоновано авторами.

до юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність, висувається вимога щодо розміру статутного капіталу, мінімальний розмір якого на момент державної реєстрації не може бути меншим 500 млн грн [4]. Відповідно, навіть фінансово спроможні територіальні громади мають достатньо обмежені можливості самостійно стати засновниками комунального банку.

На сьогоднішній день, згідно з положеннями Закону України «Про співробітництво територіальних громад» [6], громади міст, сіл, селищ мають можливість утворювати спільні підприємства, установи та організації комунальної форми власності. Зазначені положення надають можливість територіальним громадам, навіть з незначним рівнем фінансової спроможності, стати засновниками банківської установи. Проте, формування статутного капіталу комунального банку виключно за рахунок коштів органів місцевого самоврядування, на наш погляд, є неможливим.

Так, для створення комунального банку в м. Львів Карпинський В. Й. пропонує таку структуру статутного капіталу, а саме: 25% акцій повинні належати Європейському банку реконструкції та розвитку, оскільки входження міжнародної фінансово-кредитної установи в капітал банку, особливо на початку діяльності, сприятиме позитивному іміджу останнього; 25% – юридичним особам – резидентам, у тому числі банкам; 25% – фізичним особам – мешканцям міста; 25% безпосередньо міській раді [8, с. 195].

Ураховуючи зміни в організації адміністративно-територіального устрою країни та стійкі кризові явища на фінансовому ринку, вважаємо, що засновниками комунального банку повинні бути, перш за все, міські ради міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад і комунальні підприємства певного регіону; подруге, юридичні та фізичні особи. При цьому контроль за діяльністю комунального банку повинен належати саме органам місцевого самоврядування, адже це гарантуватиме виконання специфічного призначення даної фінансової установи.

Відповідно частка в статутному капіталі комунального банку органів місцевого самоврядування та комунальних підприємств повинна становити 50 і більше відсотків, аби мати, згідно із Законом України «Про банки та банківську діяльність» можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння однією особою самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином [4].

Крім того, місцеві органи самоврядування – засновники комунального банку – повинні виступати гарантантами (у межах комунальної власності) за вкладками фізичних осіб у комунальний банк.

Залучення приватного капіталу до формування комунального банку, а саме: юридичних осіб – резидентів країни та фізичних осіб – членів територіальних громад

надаватиме їм можливість не лише отримувати прибутки, а й паралельно отримувати певний соціальний ефект. Адже комунальний банк фінансуватиме соціальні та інфраструктурні проекти саме регіону, де зареєстровані та мешкають засновники комунального банку.

Одним із найвагоміших джерел формування ресурсної бази комунального банку мають стати кошти на рахунках клієнтів, і в першу чергу – кошти бюджетів розвитку місцевих органів самоврядування та власні надходження бюджетних установ. У рамках посилення бюджетної незалежності та фінансової самостійності місцевих органів самоврядування положеннями Бюджетного кодексу України було визначено, що в разі відмови, за рішенням Ради АР Крим, відповідної місцевої ради, від казначейського обслуговування коштів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ, можуть здійснювати його лише в установах банків державного сектора [2]. Відповідно, таким банком можна визначити і комунальний банк.

Таким чином, на комунальний банк покладатиметься здійснення контролю за правомочністю використання коштів бюджету розвитку органів місцевого самоврядування та власних надходжень бюджетних установ комунальної форми власності. Контроль буде здійснюватись як з боку органів місцевого самоврядування, в особі банківської установи, так і громадськістю.

При цьому слід зазначити, що в разі розміщення коштів місцевого бюджету на депозитах та/або обслуговування коштів місцевого бюджету в частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків обсяги тимчасових касових розривів за загальним фондом такого місцевого бюджету не покриваються за рахунок коштів єдиного казначейського рахунку [2]. Дане положення вимагає від органів місцевого самоврядування посилення фінансової дисципліни щодо формування доходів місцевих бюджетів для запобігання виникненню касових розривів при виконанні місцевого бюджету. До того ж, це послабить розвиток «споживачьких настроїв» з боку місцевих органів самоврядування та стимулюватиме місцеву владу до нарощення власних доходів.

Засновниками комунальних підприємств, організацій та установ є безпосередньо місцеві органи влади, які зацікавлені в отриманні позикових коштів та додаткового прибутку у вигляді дивідендів від участі в капіталі комунального банку, тому цілком природно буде надати перевагу в обслуговуванні в даній фінансовій установі. Але при цьому комунальному банку необхідно створити певні конкурентні умови по відношенню до комерційних банків, які займають на ринку достатню вагомі та значимі позиції, а саме: створити достатню мережу представництва у регіоні, залучити висококваліфікованих працівників, розробити конкурентні банківські продукти, використовувати новітні види банківських послуг (Інтернет-банкінг, система «клієнт-банк») тощо. Крім того, це забезпечить залучення клієнтів інших форм власності.

Також важливим джерелом формування ресурсів банківської установи є залучені кошти у вигляді депозитних вкладів. Слід зауважити, що депозитні операції, які здійснюватиме комунальний банк, також будуть мати певні особливості.

На відміну від комерційних банків комунальний буде змушений розміщувати тимчасово вільні кошти як фізичних, так і юридичних осіб за дещо нижчими відсотковими ставками. Тобто дохідність даних операцій для клієнтів комунального банку буде нижчою, ніж у комерційних установах. Це зумовлено тим, що комунальний банк покликаний забезпечувати пільгове кредитування комунальних підприємств, установ, організацій та місцевих органів самоврядування в рамках реалізації проектів, спрямованих на поліпшення соціальної інфраструктури, з енергозбереження, охорони довкілля, соціально-економічного розвитку територіальних громад. Але, при цьому, вкладники комунального банку повинні враховувати той соціальний ефект від реалізації даних проектів, який ними буде додатково отримано в результаті розміщення тимчасово вільних коштів саме на депозитних рахунках комунального банку.

Ураховуючи зростаючу останнім часом недовіру громадян країни до банківського сектора і, як результат, масштабний відтік депозитів, слід зазначити, що комунальний банк є власністю територіальної громади, і гарантом по боргових зобов'язаннях банку виступатиме місцева громада в особі місцевих органів влади. Відповідно цей факт, на наш погляд, позитивно впливатиме на прийняття громадянами рішення щодо розміщення коштів на депозитах у комунальному банку.

Також значну увагу слід приділити особливому виду депозитів, які можуть залучатися комунальним банком від об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) і житлово-експлуатаційних контор (ЖЕК). Як зазначають Карпінєць В. Й. і Сторонянська І. З., «муніципальний банк має можливість відкриття цільових довгострокових накопичувальних програм для ОСББ та мешканців інших будинків за посередництвом ЖЕКів з метою усунення інфляційного знецінення вказаних коштів. При накопиченні достатньої суми в цих фондах банк здійснює розрахункові операції з метою реалізації цілей, визначених при створенні кожного фонду» [7, с. 98–99].

Зважаючи на складну ситуацію в житлово-комунальному секторі України, відкриття в комунальному банку довгострокових накопичувальних програм для ОСББ і ЖЕКів забезпечить не лише поповнення ресурсної бази банку, а й сприятиме підвищенню якості житлово-комунальних послуг.

Також одним із ефективних джерел формування ресурсної бази комунального банку є такий вид пасивних операцій, як залучення позикових коштів.

Міжбанківські позики для комунального банку також, як і для комерційних банків, можуть відігравати вагомий роль в підтриманні поточної ліквідності. Проте, зважаючи на специфічність комунального банку, отримувати міжбанківські позики доцільніше лише від Націо-

нального банку України, оскільки даний вид позик, що надають комерційні банки, буде набагато дорожчим.

Щодо інших форм залучення позикових коштів, то, враховуючи широкий спектр кредитних програм від міжнародних фінансових організацій (ЄБРР, ЄІБ, СБ і т. ін.) з підтримки розвитку місцевого самоврядування, проектів, спрямованих на підвищення енергоефективності в комунальному господарстві та поліпшення охорони довкілля, розвитку соціальної сфери країн з трансформаційною економікою, комунальний банк матиме можливість поповнювати свою ресурсну базу за рахунок залучення даних кредитних ресурсів. Співпраця комунального банку з міжнародними фінансовими організаціями в рамках фінансування зазначених програм і проектів надасть можливість залучити достатньо дешеві грошові ресурси.

Враховуючи особливості в організації пасивних операцій, які притаманні комунальному банку, слід зазначити, що активні операції також мають характерні особливості.

Як зазначалося вище, пріоритетними напрямками діяльності комунального банку є:

- ✦ пільгове кредитування комунальних підприємств, установ, організацій та місцевих органів самоврядування в рамках реалізації проектів, спрямованих на поліпшення соціальної інфраструктури, запровадження енергозберігаючих технологій у житлово-комунальному господарстві, економічного розвитку;
- ✦ операції з цінними паперами, у т. ч. управління облігаціями місцевих позик. Особлива увага повинна приділятися формуванню інвестиційної стратегії з урахуванням особливостей та потреб місцевих органів влади, отримання консультацій фахівців з операцій на фондовому ринку тощо;
- ✦ створення та обслуговування довгострокових накопичувальних цільових фондів для обслуговування багатоквартирних будинків;
- ✦ кредитування суб'єктів господарювання всіх форм власності та населення. Пільги по кредиту можуть надаватися у випадку, якщо інвестиційний проект має вагоме значення для зміцнення соціально-економічного потенціалу регіону.

Отже, для активних операцій комунального банку притаманне отримання незначних прибутків, що, відповідно, вимагає більш раціонального та виваженого розподілу ризиків за всіма видами операцій.

ВИСНОВКИ

Визначивши організаційно-функціональні засади діяльності комунального банку, слід зазначити, що організація даного фінансового інституту вимагає значних фінансових витрат з боку органів місцевого самоврядування, які мають достатньо обмежену дохідну базу. Але при цьому органи місцевого самоврядування та комунальні підприємства, організації, та установи постійно потребують додаткових фінансових ресурсів і позичають їх на внутрішньому та зовнішньому фінансо-

вих ринках, що також вимагає додаткових витрат з боку місцевої влади на обслуговування даних позик.

Отже, організація комунального банку забезпечить органам місцевого самоврядування та комунальним підприємствам певного регіону більш широкий доступ до кредитних ресурсів, що позитивно впливатиме на зміцнення їх фінансових основ. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Буцька О. Ю. Комунальний банк як інститут сприяння соціально-економічному розвитку територіальних громад / О. Ю., Буцька, О. В. Тимошенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 20. – С. 44–46.

2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

3. Герасименко Н. О. Комунальні банки: реалії і перспективи правового регулювання / Н. О. Герасименко // Економіка та право. – 2013. – № 2. – С. 82–86.

4. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 01.12.2000 р. № 2121-111 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

5. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97 (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

6. Закон України «Про співробітництво територіальних громад» від 17.06.2014 р. № 1508-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

7. Карпинець В. Й. Муніципальний банк в системі управління фінансовими потоками великого міста / В. Й. Карпинець, І. З. Сторонянська // Регіональна економіка. – 2012. – № 3. – С. 96–105.

8. Карпинець В. Й. Формування капіталу та організаційної структури управління муніципального банку (на прикладі міста Львова) / В. Й. Карпинець // Вісник Університету банків-

ської справи Національного банку України. – 2012. – № 2. – С. 193–197.

9. Офіційний сайт ПАТ «Укркоммунбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.abucb.com>

10. Офіційний сайт КБ «Хрещатик» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.xcitybank.com.ua/zagalna-informaciya/>

REFERENCES

Butska, O. Yu., and Tymoshenko, O. V. "Komunalnyi bank yak instytut spriannya sotsialno-ekonomichnomu rozvytku terytorialnykh hromad" [Communal Bank as an institution promoting social and economic development of communities]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 20 (2013): 44–46.

Herasymenko, N. O. "Komunalni banky: realii i perspektyvy pravovoho rehuliuвання" [Public banks: realities and perspectives of legal regulation]. *Ekonomika ta pravo*, no. 2 (2013): 82–86.

Karpinets, V. I., and Storonianska, I. Z. "Munitsypalny bank v systemi upravlinnia finansovymy potokamy velykoho mista" [Municipal Bank in the management of financial flows of the city]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3 (2012): 96–105.

Karpinets, V. I. "Formuvannya kapitalu ta orhanizatsiinoi struktury upravlinnia munitsypalnoho banku (na prykladi mista Lvova)" [Capital formation and organizational structure of the municipal bank (for example, Lviv)]. *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy*, no. 2 (2012): 193–197.

[Legal Act of Ukraine] (1997). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1508-18>

[Legal Act of Ukraine] (2010). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

[Legal Act of Ukraine] (2000). <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

Ofitsiynyi sait PAT «Ukrkommunbank». <http://www.abucb.com>

Ofitsiynyi sait KB «Khreshchatyk». <https://www.xcitybank.com.ua/zagalna-informaciya/>